

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2167/2019
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца малолетног АА из ..., кога заступа законски заступник – отац ББ из ..., преко пуномоћника Пека Обрадовића, адвоката из ..., против туженог “Триглав осигурања” АД Београд, чији је пуномоћник Тихомир Крстић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3755/18 од 23.01.2019. године, у седници одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3755/18 од 23.01.2019. године у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба туженог и потврђује пресуда Вишег суда у Прокупљу П 68/17 од 13.04.2018. године у делу става првог изреке којим је одлучено о захтеву тужиоца за накнаду нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности и за претрпљене физичке болове.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П 68/17 од 13.04.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужоцу накнади нематеријалну штету, исплатом 700.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, 500.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 300.000,00 динара за претрпљени страх и 200.000,00 динара за душевне болове због наружености, све са законском затезном каматом почев од 11.04.2018. године до исплате. Истим ставом обавезан је тужени да тужоцу накнади и материјалну штету на име трошкова лечења и то 557,18 динара са законском каматом почев од 06.09.2017. године до исплате, а 810,00 динара са каматом од 20.09.2017. године до исплате, као и 6.000,00 динара за писање приговора од стране адвоката са законском каматом почев од 13.09.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев за накнаду нематеријалне и материјалне штете преко износа досуђених ставом првим изреке и то до тражених 3.000.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, 1.500.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 800.000,00 динара за претрпљени страх, 600.000,00 динара за душевне болове због наружености, 16.500,00 динара за састав захтева за накнаду штете и 45.000,00 динара за састав приговора од стране адвоката – са припадајућом законском каматом. Ставом трећим изреке обавезан

је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 239.073,67 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3755/18 од 23.01.2019. године, ставом првим изреке потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке за досуђену накнаду нематеријалне штете на име претрпљеног страха и душевних болова због наружености и у делу става другог изреке којим је одбијен део тужбеног захтева од досуђених до тражених износа на име нематеријалне штете за душевних болова због умањења животне активности и за претрпљене физичке болове и страх, као и за душевне болове због наружености. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, у делу којим је одлучено о накнади нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности и за претрпљене физичке болове, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности плати 500.000,00 динара, а за претрпљене физичке болове 350.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 11.04.2018. године до исплате, док је преко износа досуђених овом пресудом до 700.000,00 динара на име душевних болова због умањења животне активности и 500.000,00 динара за претрпљене физичке болове, досуђених првостепеном одлуком, тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом трећим изреке укинута је првостепена пресуда у делу става првог и другог изреке којим је одлучено о захтеву за накнаду материјалне штете и у ставу трећем изреке и у том делу је предмет враћен истом суду на поновно одлучивање.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, побијајући је у преиначеном делу.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, („Сл.гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, ...2017. године у ..., дошло је до саобраћајног удеса, који је скривио ВВ, управљајући путничким возилом марке „ГГ“, регистарских ознака ..., које је у време удеса било осигурано код туженог. Том приликом, повређен је тужилац, који се у овом возилу налазио као сувозач, тако што је задобио потрес мозга, компресивни прелом деветог грудног пршљена и прелом попречног наставка истог пршљена са леве стране, као и већи број отворених рана на кожи у пределу потиљка, десног ока, предње и задње стране грудног коша и слабина, леве надлактице и десне натколенице, које се збирно квалификују као тешка телесна повреда. По завршетку лечења, као трајна последица задобијених повреда дошло је до умањење животне активности од 30%, које се огледа у ограниченој покретљивости кичменог стуба праћеног болним синдромом у грудно слабинском пределу и отежаном и временски ограниченом обављању дневних и за живот неопходних активности (облачење, свлачење, дуже ношење лакших и краће ношење тежих терета, подизање предмета, предузимање радњи у нефизиолошком положају, као што је чучање, савијање, истезање, прегибање, дуже седење, трчање,

ходање и слично). Утврђено је и да је тужилац, након повређивања по доласку свести, трпео страх од последица задобијених повреда, као и физичке болове, у временском трајању и по интензитету како су то утврдили нижестепени судови, оценом налаза и мишљења судског вештака. Код тужиоца је услед задобијених повреда дошло и до умањења естетског изгледа и наружености средњег степена, услед деформитета кичменог стуба и бројних ожиљака на кожи главе и тела. Пре подношења тужбе, тужени је, као осигуравач возила којим је управљао возач који је скривио ову саобраћајну незгоду, у вансудском поступку тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплатио укупно 416.000,00 динара, од чега 100.000,00 динара на име душевних болова због умањења животне активности, 150.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, 120.000,00 динара на име претрпљеног страха и 40.000,00 динара на име душевних болова због наружености.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, налазећи да се, применом члана 940. и 941. ЗОО, основ одговорност туженог и његова пасивна легитимација заснива на уговору о осигурању од одговорности закљученим са власником возила којим је управљало лице које је одговорно за овај штетни догађај, а да тужилац има право на правичну накнаду тражене нематеријалне штете, оценом свих околности у складу са чланом 200. став 1. Закона о облигационим односима, нашао да правична накнада тужиоцу за претрпљене физичке болове износи 650.000,00 динара, за претрпљени страх 420.000,00 динара, за душевне болове због умањења животне активности 800.000,00 динара, а за душевне болове због наружености 240.000,00 динара. Од овако утврђених износа, за које налази да представљају адекватну накнаду тражених видова нематеријалне штете, првостепени суд је одбио износе који су тужиоцу, од стране туженог, исплаћени по истом основу у вансудском поступку, па му је на име накнаде ових видова штете досудио укупно 1.700.000,00 динара, од чега 500.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 300.000,00 за претрпљени страх, 700.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности и 200.000,00 динара а за душевне болове због наружености, док је преко досуђених, а до тражених износа, тужбени захтев одбио, као неоснован.

Побијаном другостепеном одлуком делимично је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу, тако што је другостепени суд висину износа досуђених првостепеном одлуком на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове смањено на 350.000,00 динара, а душевне болове због умањења животне активности на 500.000,00 динара, налазећи да правична накнада за претрпљене физичке болове износи 500.000,00 динара, а за душевне патње због умањења животне активности 600.000,00 динара, што је умањено за већ исплаћене износе представља износе досуђене овом одлуком. У осталом делу којим је одлучено о захтеву за накнаду нематеријалне штете, жалбе странака су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужиоца указује да је побијана другостепена пресуда, у делу којим је преиначена првостепена одлука, донета уз погрешну примену материјалног права приликом одређивања висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете.

Наиме, тужилац је рођен 2000. године и у време удеса имао је 17 годину, а због задобијене повреде, након доласка свести – у периоду лечења и након тога, трпео је физичке болове, чији је интензитет и временско трајање утврђено оценом налаза и мишљења судског вештака, с тим што и даље при предузимању одређених (редовних)

животних активности трпи болове различитог интензитета. Трајна последица задобијене повреде је и умањење животне активности од 30%, које се огледа у ограниченој покретљивости кичменог стуба праћеног болним синдромом у грудно слабинском-пределу, отежаном и временски ограниченом обављању дневних и неопходних животних активности, као што су облачење и свлачење, дуже ношење лакших и краће ношење тежих терета, подизање предмета, као и приликом чучања, савијања, истезања, прегипања, дужег седења, ходања и слично.

Узимајући у обзир све наведене чињенице, као и циљ коме накнада нематеријалне штете служи (члан 200. став 2. Закона о облигационим односима), Врховни касациони суд налази да судови правилно закључују да тужилац исплатом у вансудском поступку, по свим видовима нематеријалне штете није обештећени у потпуности, па даље налази да приликом одлучивања о висини накнаде за претрпљене физичке болове и душевне болове због умањење животне активности, другостепени суд није правилно и адекватно одмерио износе који представљају правичну накнаду ових видова нематеријалне штете.

Наиме, с обзиром да реституција по природи ствари није могућа, правична накнада нематеријалне штете, као облик отклањања штетних последица, састоји се у исплати суме новца, као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, да би се код оштећеног - за претрпљене патње и душевне болове које је трпео и које несумњиво трпи и данас, успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће. При том, правична новчана накнада не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете, нити сме погодovati тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (комерцијализација личних добара или подстицање лукративних мотива).

Врховни касациони суд је ценио све утврђене релевантне чињенице, које утичу на одмеравање висине накнаде штете, на основу члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, а првенствено године старости тужиоца у време повређивања, који је у том моменту био малолетан (17 година), време и интензитет претрпљених физичких болова, али и душевне патње које тужилац трпи и које ће несумњиво трпети и убудуће због умањења животне активности од 30%, посебно имајући у виду ограничења у којима се ово умањење огледа и која тужилац има услед заосталих последица задобијене повреде у овом штетном догађају, а да се ради о веома младој особи, па налази да је првостепени суд правилно утврдио да правична новчана накнада за претрпљене физичке болове износи 650.000,00 динара, а 800.000,00 динара за душевне патње због умањења животне активности, па одбијањем износа за које је тужилац у вансудском поступку делимично обештећени, за ове видове штете у преосталом делу усвојио тужбени захтев, колико му је и досуђено првостепеном одлуком.

Како је побијаном другостепеном одлуком у овом делу преиначена првостепена пресуда и делимично одбијен тужбени захтев, уз погрешну примену материјалног права, Врховни касациони суд је, на основу изнетог, а применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па применом члана 165 став 2. ЗПП има право на накнаду трошкова овог поступка, али ће о овом захтеву, на основу става 3. тог члана бити одлучено коначном одлуком с обзиром да је побијаном одлуком

делимично укинута првостепена одлука и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић